UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biblia aurea cum suis histo||riis necnon exemplis || veteris atq[ue] noui || instrumenti

Antonius <de Rampegollis>

Arge[n]toraci, 1509

VD16 A 2968

De Prude[n]tia & sagacitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30649

Visual Library

tiēs frumentum in torculari/ fuit bonus/ ita ꝙ ei angelus voluit apparere/ q̇ postea ob tēta magna victoria/ fuit malus. Judi. vi. Dauid primo fuit sctūs. post multas victorias gloriosas/ adulterium ⁊ homicidiū ꝑpetrauit. ij. Re. xi. Q₃ parū duret huiusmodi pſperitas patet. Nā post/ ꝙ̄ Amasias rex iuda debellauit edom/ eleuatus/ male successit sibi quādo cū Joas rege voluit preliare. iiij. Reg. xiiij. Ptolomeus debellato Alexādro/ ⁊ habito eius capite tribus dieb᷒ tantūmodo suꝑ vixit. i. mach. xi. Prosperitas mūdana in p̄dict; omibus hoc solū habet/ ꝙ ꝯgregat hoi multitudinē amicorū qui tribulationis ⁊ angustie tempore disperguntur. iuxta illud Ouidij i de pōto: Tēpore felici multos numerabis amicos. Tēpora si fuerint nubila solus eris. Hoc patet in Thobia qui quādo erat pauꝑ: ⁊ cecus. Thob. ij nō legimus eū ab aliquo cōsanguineo visitatū: sed post ꝙ̄ fuit illuminat⁹: ⁊ diues venerūt ad eū ꝯsanguinei gaudētes Tho. xi. Job ꝙ̄diu fuit afflictus nō habuit amicū ei aliquid deseruientē: sed cōsolatores habuit onerosos ⁊ sed postꝙ̄ deus dedit ei duplicia/ venerūt ad eū fratres sui ferētes vnusquisq₃ ouem vnam ⁊c̄. Job. vlti.

¶De prudentia ⁊ sagacitate. Cap. cxiij.

Prudentis officium est.
Uerba quedam fingere et se simulare.
Discordes restringere cosq₃ placare.
Iram non impingere sed absentare.
Falsos arte ꝯstringere atq₃ reprobare.
Ordine depingere ordinateq₃ dare.
Anteꝙ̄ attingere opa ꝓbare
Uerbis multa fingere paucaq₃ monstrare.
Robur attingere et dissimulare.

p Rudentia magna est simulare et fingere verba/ ⁊ vnū aliquādo ostēdere ꝓ alio. Nā abraā veniens in egyptū celerauit veritatē/ vxorē dicēs esse sororē. Gene. xij. Simile fecit Abraā qn̄ venit ad Abymelech regē. Gen̄. xx. Samuel simulauit se velle offerre sacrificiū cū veniret vt Dauid

vngeret in regem. i. Reg. xvi.
Magna ſagacitate vſus eſt
Joſue ſimulando fugam in
obſidione vrbis Hay. Joſ.
viij. Callide cogitauerūt ga-
baonite ſimulantes ſe venire
de lōginquo. Joſ. ix. Ayoth
ſimulās ſe portare pecuniaꝫ
vel munera. Eglon eum aſtu-
te decepit. Judi. iij. Dauid
coram Achis ſimulauit ſe fa-
tuum/ vt poſſet ab eo fugere.
i. Reg. xxi. Jehu ſe finxit ho-
norare ꝓphetas Baal poſtea
occidit eos. iiij. Regū. x. Si-
mulauit villicus pietatē er-
ga debitores: cuius pruden-
tiā dn̄s cōmendauit. Lu. xvi
Prudentis officiū eſt per ver-
ba dulcia placare iratos et
diſcordes. Sic prudēter pla-
cauit Abraam Loth: ⁊ ſeda-
uit iurgiū inter vtriuſqꝫ pa-
ſtores. Gen. xiij. Nuncij miſ-
ſi ad filios Ruben prudēter
locuti ſunt: ⁊ illi prudenter
placauerūt eos. Joſue. xxij.
Abygail prudenter placauit
Dauid iratū contra Nabal
virum ſuū. i. Reg. xxv. Uer-
ba mulieris prudentis fece-
runt reuocare Abſalon ad
Dauid contra eum iratuꝫ. ij.
Reg. xiiij. Sapiens mulier
de abela fecit Joab ab obſi-
dione recedere. ij. Reg. xx. Fi-
lij iſrael ſimulātes fugā cau-
te debellauerūt tribū Benia-
min. Judi. xx. Prudentia eſt
iram nō impingere: ſed ſe ab-
ſentare. Nam poſtq̄ rebec-
ca conſuluit filio ſuo Jacob
vt obtineret benedictionem
conſuluit/ vt abſentaret ſe ab
ira fratris ſui Eſau acquie-
uit ei. Gen̄. xxvij. Explorato-
res quos miſit Joſue prudē-
ter egerunt: vt cederēt furori.
Joſue. ij. Diſcrete prohibuit
ezechias ne ppl's rn̄deret nū-
cijs regis aſſyrioꝝ loquētibꝫ
blaſphemias: qꝛ nō expedit
rudes ꝯtra linguatos infide-
les litigare. iiij. Regū. xviij.
Prudētis eſt ꝑ verba depre-
hendere falſos/ ⁊ artē arte de-
ludere: nā arte deluſit iacob
laban: cū voluit ei dare ꝓ la-
bore mercedē. Gen̄. xxxi. Jo-
ſeph caute deprehendit frēs
ſuos ꝑ verba eoꝝ. Gen̄. xlij.
Deprehēdit Jepte prudēter
q̄ eſſent ephrerei ⁊ galaadite
ꝑ ceboleth. Jud. xij. Salo-
mon dep̄hēdit mulierē mere-
tricē nō eſſe matrē pueri per
verba ſua. iij. Reg. iij. Daniel
prudenter cōuicit ⁊ cōprehē-
dit illos duos ſenes teſtes fal-
ſos ꝑ verba eoꝝ. Dan̄. xiij.
Sapiēter dep̄hendit Chr̄s
phariſeos interrogantes/ in-

cuius poteſtate faceret mira-
cula. Mat.xxi. Prudẽtis vi-
ri eſt/oĩa ordinare/ꝛ oĩa face-
re cũ diſcretõe: maxime in di
uiſione bonoꝝ/ne ſequentes
poſtea ꝯtendãt. Jõ abraã or-
dinate diuiſit filijs bona ſua
ne poſtea inter ſe certarent.
Gen̄.xxv. Ordinate ꝛ ſagaci
ter egit Jacob qn̄ debuit ob
uiare fratri ſuo irato mune-
ra ꝑmittẽdo/ res diuidẽdo/ꝛ
nimis dilectos maiori ꝑicu-
lo exponẽdo. Gen̄.xxxij. Pru
dens debet rẽ aliquã ꝓbare
prius anteq̃ȝ attẽptet eã. Nã
moyſes anteq̃ȝ inuaderet ter-
rã ꝓmiſſiõis miſit explorato
res ſuos. Nũ.xiij. Siĺe fecit
Joſue. Joſ.ij. Dauid ꝓbauit
ſapiẽter ſi poſſet armatus in-
cedere anteq̃ȝ iret ad bellũ.i.
Reg.xvij. Gedeõ ꝓbauit vi-
ros valẽtes ꝛ ꝓbos ad fontẽ
aque anteq̃ȝ ꝯmitteret bellũ.
Judi.vij. Prudẽtes ꝛ diſcre
ti cognoſcunt in verbis/ſiue
futura ꝑcogitãdo/ſiue ꝯgru-
entes parabolas aſſumendo
vel diſcrete loquẽdo/ vel bo-
nũ ꝯſiliũ dando. Nã ioſeph
corã Pharaone ſomnia pru
dẽter expoſuit: ꝛ vt ſapiẽs bo
nũ ꝯſiliũ ſibi dedit. Gen̄.xli.
Diſcretũ ꝛ prudẽs ꝯſiliũ de-
dit Jetro Moyſi/vt ꝑlatum

eligeret in ꝓplo. Exod.xviij.
Siĺitudinẽ prudentẽ acce-
pit Nathan arguẽdo dauid
de pctõ ſuo. ij. Reg.xij. Ro-
boam fuit imprudẽs ꝙ ſenuȝ
ꝯſiliũ nõ adipleuit / ſȝ iuue-
nũ.iij. Reg.xij. Filius ꝓphe-
te prudentẽ ſiĺitudinẽ dedit/
qn̄ Achab reꝑhendit ꝛ Jo-
ſaphat cõmendauit. iij. Re.
xxij. Magne prudẽtie verbũ
dixit Zorobabel de fortitudi
ne mulierum ꝛ veritatis. iij.
Eſdre. iiij. Inter prudentie
documẽta thobie fuit ꝙ ꝯſi-
liũ a ſapiente filius quereret.
Tho.iiij. Viſiões nabucho
donoſor Daniel prudẽter ex
poſuit. Dan̄.ij.ꝛ.iiij.c. Mire
prudẽtie ꝛ diſcretiõis fuerũt
verba marie ad angelũ / ꝛ ad
Eliſabeth. Lu.i. Prudentie
ſignũ ẽ diſſimulare iniurias:
licet cognoſcat ꝗd ſit. Nam
Saul diſſimulabat pruden
ter audire male de ſeipſo lo-
quẽtes. i. Reg.x. Cognouit
Judas dolum Nichanoris
et ſe prudenter extraxit. ſcd̃l.
Mach.viij. Symõ cogno
uit dolũ Triphonis/ ꝛ tñ fe-
cit qđ petijt/vt ſcandalũ vita
ret.i.Mach.xiij. Volẽs pau
lus ire in Syriã cognoſcẽs
paratas inſidias/caute decli
nauit. Act.xvij. Paulus pru

denter aduertēs fraudē vo-
lentiū eū ducere in hierl'z/ ad
Ceſarē appellauit. Act.xxv

¶ De pueris bone indolis.
Cap.cxiiij.

Pueri boni ſunt/
Male agentib9 diſſentiētes.
Suis parentib9 obediētes.
Rebus decētib9 ſe exercētes.

p Ueri bo-
ne indolis ſunt obediē
tes parentib9 nec murmurāt
qñ aliq̄d eis p̄cipit̄. Nā Iſa-
ac non legit̄ murmuraſſe qñ
pater eū voluit īmolare. Ge.
xxij. Quādo Dauid debebat
vngi in regē erat puer/ ꝛ pa-
ſcens oues tanq̄ꝫ patri obe-
diēs.i.Reg.xvi. Pueri bo-
ni cognoſcunt̄/ ſi vicia ꝛ ma
las ſocietates odiunt. Nam
Ioſeph tanq̄ꝫ crimē odiens
accuſauit frēs ſuos crimine
peſſimo. Gene.xxxvij. Tho-
bias cū eſſet iunioꝛ/ ſic pueri
lia vitia odiuit/ ꝙ nihil pueri
le geſſit. Tho.i. Septē fra-
tribus adoleſcentib9 ſic erat
odiū ſacrilegiū/ vt crudeles
ſuſtinerent penas.ij.Mach.
vij. Pueri boni ſe ad bona
exercitant: ꝛ eccleſias ꝛ loca
ſctā frequentāt. Nā ſamuel
adhuc puer/ miniſter erat in
ꝯſpectu dñi. i: Reg.ij. Ioas
erat ſeptē annoꝝ cū regnare
cepiſſet/ ꝛ fecit bonū corā do
mino. iiij. Reg.xij. Daniel et
ſocij eius ſine magiſtro legē
ſeruātes ſobꝛie ꝛ ſancte inter
pueros gētiles vixerūt. Dā.i.
Ioānes baptiſta ꝯfoꝛtabat̄
ſpū ꝛ creſcebat: ꝛ erat in de-
ſerto vſq̄ꝫ ad diem oſtenſiōis
ſue. Lu.ij. Ieſus puer duo-
dēnis inuētus eſt in tēplo in
ter doctoꝛes/ ꝛ deſcēdit cum
parentib9 ſuis/ ꝛ erat ſubdit9
illis/ omnib9 pueris in exem-
plum. Lu.ij.

¶ De punitiōe delinquētiū.
Cap.cxv.

Punit deus delinquētes p-
pter peccatum:
Tranſgreſſionis obediētie
non obſequendo.
Mōſtrationis incontinen-
tie laſciuiendo.
Elationis ꝛ excellentie ſuper
biendo.
Rebellionis ſue potentie va
na colendo.
Turbationis ꝛ impacientie
iram ſequendo.
Detractionis et inuidentie
murmur inferendo.
Exactōis et affluentie in ap-
petendo.
Repletionis et coꝛpulentie